

GENÇ DOKTORLAR ACİL SERVİSTE

İSTANBUL TIP KİTABEVLERİ

©İstanbul Medikal Sağlık ve Yayıncılık Hiz. Tic. Ltd. Şti

Genç Doktorlar Acil Serviste © 2021

ISBN: 978-625-7291-88-0

Yasalar uyarınca, bu yapıtın yayın hakları İstanbul Medikal Sağlık ve Yayıncılık Hiz. Tic. Ltd. Şti.'ye aittir. Yazılı izin alınmadan ve kaynak olarak gösterilmeden, elektronik, mekanik ve diğer yöntemlerle kısmen veya tamamen kopya edilemez; fotokopi, teksir, baskı ve diğer yollarla çoğaltılamaz.

UYARI

Medikal bilgiler sürekli değişmekte ve yenilenmektedir. Standart güvenlik uygulamaları dikkate alınmalı, yeni araştırmalar ve klinik tecrübeler ışığında tedavilerde ve ilaç uygulamalarındaki değişikliklerin gerekli olabileceği bilinmelidir. Okuyuculara ilaçlar hakkında üretici firma tarafından sağlanan her ilaca ait en son ürün bilgilerini, dozaj ve uygulama şekillerini ve kontrendikasyonları kontrol etmeleri tavsiye edilir. Her hasta için en iyi tedavi şeklini ve en doğru ilaçları ve dozlarını belirlemek uygulamayı yapan hekimin sorumluluğundadır. Yayıncı ve editörler bu yayından dolayı meydana gelebilecek hastaya ve ekipmanlara ait herhangi bir zarar veya hasardan sorumlu değildir.

Yayına Hazırlayan: İstanbul Medikal Sağlık ve Yayıncılık Hiz. Tic. Ltd. Şti

Yayıncı Sertifika Numarası: 12643

Yayın Koordinatörü: Seda Şahin

Dizgi ve Mizanpaj: İstanbul Tıp Kitabevleri

Baskı ve Cilt:

Şubelerimiz

Merkez Turgut Özal Caddesi Börekçi Veli Sokak No: 4/A

Çapa-İstanbul Tel: 0212.584 20 58 (pbx)

Kadıköy Rasimpaşa Mahallesi Rıhtım Caddesi Derya İş Merkezi No: 28/16-17

Kadıköy-İstanbul Tel: 0216.336 20 60

Online Alışveriş

www.istanbultip.com.tr

Satış Hattı

0506 866 97 04

KİTABIN KONUSU

Acil Servislerin çok kıymetli çalışanlarından olan asistan, pratisyen ve stajyer doktorlar her gün on binlerce farklı hasta grupları ile karşılaşmaktadırlar. Kısa bir zaman dilimi içerisinde, çoğu kez yeterli olmayan bir hikâye, eksik veya hazırlığı tamamlanmamış malzeme ile hastalara zarar vermeden doğru tanı ile doğru tedavi uygulayıp hastaları ve hastalıkları yönetmek hakikatten tam bir sanat örneğidir. Özellikle son yıllarda ülkemizde artan ve sayıları yıllık olarak yüz elli milyona yaklaşan acil servis başvuruları içerisinde bu sanati başarı ile tamamlamak ayrı bir maharet gerektirmektedir. Bunca yoğunluk içerisinde acil servislerde hekimlik yapmak ciddi bir tecrübe, geniş bir bilgi birikimi ve tam bir takım halinde çalışma ruhunu gerektirmektedir. Her çalışanın malumudur ki acil servisler her anı ayrı ve ciddi bir hikâye, her saati farklı ve renkli bir tablo, her günü taze ve adrenalin dozu yüksek mekânlardır. Bir sedyede kalp krizi olan bir hastayı yönetmek, yan sedyede trafik kazası geçirmiş hastaya müdahale etmek, hemen yan taraftaki sedyede sepsisi hızlı tanıyıp hızlı tedavisini başlamak, diğer bir sedyede psikoz hastayı sakinleştirmek, onun yan taraftaki odada vefat etmiş bir hastanın yakınlarına ölüm haberini vermek ve tüm bunları zamanında ve eksiksiz yapmak; bu hastaları ya taburcu edip veya yatırıp yeni gelecek başka semptomlu hastalara yer hazırlamak ne kadar müşkül bir uğraş, ne kadar enerji gerektiren bir meslek, ne kadar dikkat isteyen bir sanat olduğu elbette ki herkes tarafından bilinmektedir ve bilinmelidir. Bunca çok hastaya bunca kısa bir zaman dilimi içinde hizmet vermek her kıdemdeki sağlık çalışanı için de zor olsa da özellikle genç hekimlerimizi ve hekim adaylarımız için daha da zor olacaktır. Bu zoru kolaylaştırmak için okunması kolay, anlaşılması rahat, bilgi ve beceri edinmek için güvenilir kaynaklara ihtiyaç vardır. Bu kitabı içeriği de tam olarak bunu yansıtmaktadır. Yıllarca acil servislerde emek vermiş, ciddi tecrübeler edinmiş acil servis kurucuları ve çalışanları olan hocalarımız ve uzmanlarımız fevkalade bir emek vererek bu kitabı genç hekimlerimiz ve hekim adaylarımız için hazırladılar. Kitabın içinde bulunan konular son güncel bilgileri, tecrübeli hekimlerin güvenilir birikimlerini içermektedir. Böyle ihtiyaç duyulan bir kitabın ihtiyacı olan okurları ile buluşması bizi çok sevindirmiştir. Eserin hazırlanmasında emeği geçen tüm meslektaşlarımızı tebrik eder saygılar sunarım.

Prof. Dr. Behçet Al

YAZARLAR

KARDİYOYASKÜLER ACİLLER

Uzm. Dr. Ahmet Burak Erdem

Ankara Şehir Hastanesi Acil Tıp Kliniği

Uzm. Dr. Alpay Tuncar

*Mardin Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Servisi*

Uzm. Dr. Ayhan Sümer Yaman

*Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği*

Uz. Dr. Çağdaş Derdiyok

*Mardin Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Servisi*

Uzm. Dr. Erdal Yılmaz

*SBU İstanbul Kartal Dr. Lütü Kırdar Şehir
Hastanesi SUAM Acil Tıp Kliniği*

Uzm. Dr. Gülden Kazancı

*Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği*

Doç. Dr. Hakan Hakkoyunmaz

*Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi A
cil Tıp Anabilim Dalı*

Uzm. Dr. Halecan Zeynep Pekiöre

Hakkari Devlet Hastanesi Acil Servis

Uzm. Dr. Hayri Ramadan

*Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği*

Uzm. Dr. İbrahim Güven

İnegöl Devlet Hastanesi Acil Servis

Prof. Dr. Mehmet Okumuş

*SBU Ankara SUAM, Ankara Eğitim ve
Araştırma Hastanesi Acil Tıp Kliniği*

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Semih Gedik

*Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Acil Tıp Anabilim Dalı*

Uzm. Dr. Muhittin Serkan Yılmaz

Ankara Şehir Hastanesi Acil Tıp Kliniği

Uzm. Dr. Mustafa Tosun

Çankırı Devlet Hastanesi Acil Servis

Uzm. Dr. Nurhayat Başkaya

*SBU İstanbul Kartal Dr. Lütü Kırdar Şehir
Hastanesi SUAM Acil Tıp Kliniği*

Uzm. Dr. Rohat Ak

*SBU İstanbul Kartal Dr. Lütü Kırdar Şehir
Hastanesi SUAM Acil Tıp Kliniği*

Uzm. Dr. Safa Dönmez

Ankara Şehir Hastanesi Acil Tıp Kliniği

Uzm. Dr. Şükrü Yorulmaz

*Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği*

PULMONER ACİLLER

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Demir

*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Tıp Fakültesi, Acil Tıp Ana Bilim Dalı*

Doç. Dr. Ethem Acar

*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Tıp Fakültesi, Acil Tıp Ana Bilim Dalı*

Uzm. Dr. Gülçim Saraçoğlu

*Muğla Eğitim Araştırma Hastanesi,
Acil Tıp Kliniği*

Dr. Öğr. Üyesi İsmail Kırılı

*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Tıp
Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı*

Uzm. Dr. Kemal Gökçek

*Muğla Eğitim Araştırma Hastanesi,
Acil Tıp Kliniği*

Araş. Gör. Mehmet Gökhan Kaya

*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Tıp Fakültesi, Acil Tıp Ana Bilim Dalı*

Uzm. Dr. Ömer Faruk Karakoyun

*Muğla Eğitim Araştırma Hastanesi,
Acil Tıp Kliniği*

Dr. Öğr. Üyesi Özge Oral Tapan

*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Ana Bilim Dalı*

GASTROİNTESTİNAL ACİLLER

Doç. Dr. Abdullah Osman Koçak

*Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı, Erzurum*

Uzm. Dr. Burak Menekşe

*Aksaray İl Sağlık Müdürlüğü
Aksaray Eğitim Ve Araştırma Hastanesi Acil
Tıp Kliniği, Aksaray*

Uzm. Dr. Hatice Karabulut

*Kastamonu İl Sağlık Müdürlüğü
Kastamonu Eğitim Ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği, Kastamonu*

Uzm. Dr. Meryem Betos Koçak

*Erzurum İl Sağlık Müdürlüğü
Şükri Paşa Aile Sağlığı Merkezi, Erzurum*

Dr. Öğr. Üyesi Miraç Koç

*Kastamonu İl Sağlık Müdürlüğü
Kastamonu Eğitim Ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği, Kastamonu*

Uzm. Dr. Muhammed Zubeyir Köse

*Nevşehir İl Sağlık Müdürlüğü Nevşehir Devlet
Hastanesi Acil Servisi, Nevşehir*

Uzm. Dr. Özgür Önen

*Kastamonu İl Sağlık Müdürlüğü Kastamonu
Eğitim Ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği, Kastamonu*

Dr. Öğr. Üyesi Sultan Tuna Akgöl Gür

*Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı, Erzurum*

Uzm. Dr. Tuğba Sanalp Menekşe

*Aksaray İl Sağlık Müdürlüğü Aksaray Eğitim
Ve Araştırma Hastanesi Acil Tıp Kliniği,
Aksaray*

Dr. Öğr. Üyesi Turgut Dolanbay

*Kafkas Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı, Kars*

RENAL ACİLLER

Uzm. Dr. Ahmet Kutur

*Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı*

Doç. Dr. Evrim Gül

*Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı*

Uzm. Dr. Fethi Ahmet Atılğan

*Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Servis*

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Halil Yasak
Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp AD

Doç. Dr. Mehmet Çağrı Göktekin
Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı

Doç. Dr. Mehtap Gürger
Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı

Doç. Dr. Metin Ateşçelik
Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı

Araş. Gör. Dr. Mustafa Uçarel
Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı

Doç. Dr. Mustafa Yılmaz
Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı

Araş. Gör. Dr. Nimet Uras
Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı

JİNEKOLOJİK ACİLLER

Uzm. Dr. Ayşegül Özcan
Özel Isparta Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve
Doğum Kliniği, Isparta

Uzm. Dr. Leyla Öztürk Sönmez
Beyhekim Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği, Konya

Prof. Dr. Mehmet Gül
Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp
Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı, Konya

ENFEKSİYON ACİLLERİ

Doç. Dr. Abdullah Algın
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ümraniye Eğitim
ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Uzm. Dr. Abuzer Özkan
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ümraniye Eğitim
ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Dr. Öğr. Üyesi Ekrem Taha Sert
Aksaray Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Acil Tıp Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Hamide Alp Temur
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ümraniye Eğitim
ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Uzm. Dr. Hatice Şeyma Akça
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ümraniye Eğitim
ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Uzm. Dr. İbrahim Altunok
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ümraniye Eğitim
ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Dr. Öğr. Üyesi Kamil Kokulu
Aksaray Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Acil Tıp Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Mehmet Muzaffer İslam
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ümraniye Eğitim
ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Uzm. Dr. Serdar Özdemir
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ümraniye Eğitim
ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

TOKSİKOLOJİK ACİLLER

Prof. Dr. Cemil Kavalcı
SB Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve
Araştırma Hastanesi Acil Tıp Kliniği, Ankara

Asist. Dr. Ersin Kırış

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi Keçiören
Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği, Ankara*

Asist. Dr. Fatma Nur Karaarslan

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi Keçiören
Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği, Ankara*

Uzm. Dr. Gülsüm Kavalcı

*SB Ankara Yenimahalle Eğitim ve Araştırma
Hastanesi Anestezi ve Reanimasyon Bölümü,
Ankara*

Uzm. Dr. Handan Özen Olcay

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi Keçiören
Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği, Ankara*

Meral Yıldırım

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi Keçiören
Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği, Ankara*

Uzm. Dr. Nezh Kavak

*SB Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve
Araştırma Hastanesi Acil Tıp Kliniği, Ankara*

Asist. Dr. Resul Çinpolat

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi Keçiören
Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği, Ankara*

Uzm. Dr. Sedat Akkan

*Sağlık Bakanlığı Kahramanmaraş
Elbistan Devlet Hastanesi, Acil Servis,
Kahramanmaraş*

Uzm. Dr. Tuba Şafak

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi Keçiören
Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği, Ankara*

Prof. Dr. Yunsur Çevik

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi Keçiören
Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp Kliniği, Ankara*

ÇEVRESEL ACİLLER

Prof. Dr. Ahmet Sebe

*Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp ABD, Adana*

Uzm. Dr. Ömer Taşkın

*Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp ABD, Adana*

ENDOKRİN ACİLLERİ

Uzm. Dr. Aynur Ecevit Kaya

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bursa Tıp
Fakültesi, Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Kliniği, Bursa*

Uzm. Dr. Can Erkan Aslan

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bursa Tıp
Fakültesi, Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Kliniği, Bursa*

Uzm. Dr. Mehmet Demir

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bursa Tıp
Fakültesi, Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Kliniği, Bursa*

Doç. Dr. Mehmet Oğuzhan Ay

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bursa Tıp
Fakültesi, Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Kliniği, Bursa*

Doç. Dr. Melih Yüksel

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bursa Tıp
Fakültesi, Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Kliniği, Bursa*

Uzm. Dr. Nazire Avcu

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bursa Tıp Fakültesi, Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Kliniği, Bursa

Uzm. Dr. Oğuz Ören

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bursa Tıp Fakültesi, Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Kliniği, Bursa

Uzm. Dr. Yeşim İşler

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bursa Tıp Fakültesi, Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Kliniği, Bursa

HEMATOLOJİK, ONKOLOJİK ACİLLER

Dr. Öğr. Üyesi Ali Gür

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı

Dr. Öğr. Üyesi Bilgehan Demir

Malatya Turgut Özal Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı

Dr. Öğr. Üyesi Esra Karaman

Maltepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı

Doç. Dr. Feride Sinem Akgün

Maltepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı

Doç. Dr. M. Ediz Sarıhan

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı

Prof. Dr. Muhammet Gökhan Turtay

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Safa Pepele

Malatya Turgut Özal Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı

Doç. Dr. Şükrü Gürbüz

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı

NÖROLOJİK ACİLLER

Dr. Öğr. Üyesi Fatih Çalışkan

Acil Tıp Anabilim Dalı, Tıp Fakültesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun

Uzm. Dr. Pınar Gözde Karakaş

Acil Servis, Suşehri Devlet Hastanesi, Sivas

Prof. Dr. Latif Duran

Acil Tıp Anabilim Dalı, Tıp Fakültesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun

Uzm. Dr. Neslihan Ünal Akdemir

Yoğun Bakım Ünitesi, Gazi Devlet Hastanesi, Samsun

Prof. Dr. Celal Katı

Acil Tıp Anabilim Dalı, Tıp Fakültesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun

Prof. Dr. Hızır Ufuk Akdemir

Acil Tıp Anabilim Dalı, Tıp Fakültesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun

ELEKTROLİTLER

Uzm. Dr. Caner İşkorur

Cizre Devlet Hastanesi Acil Servis

Uzm. Dr. Halil Mutlu

Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Tıp Kliniği

Uzm. Dr. Mustafa Korkut

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Tıp Kliniği

Uzm. Dr. Ramazan Sivil

T.C Sağlık Bilimleri Üniversitesi Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Servis

DERMATOLOJİK ACİLLER

Doç. Dr. Ataman Köse

*Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı*

Uzm. Dr. Akif Yarkaç

Şanlıurfa Birecik Devlet Hastanesi, Acil Servis

Uzm. Dr. Giray Altunok

Gaziantep Ersin Aslan Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Acil Servis

Uzm. Dr. Ersin Altınsoy

Gaziantep Ersin Aslan Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Acil Servis

Doç. Dr. Seyran Bozkurt Babuş

Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı

TRAVMA

Dr. Ali Ünal

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Dr. Ayşen Aydın Kaçar

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Doç. Dr. Erdal Demirtaş

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Prof. Dr. Figen Coşkun

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Uygulama ve Araştırma Hastanesi
Acil Tıp A.D.*

Dr. Görkem Çeliker

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Dr. Güçlühan Uçar

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Dr. Havva Şen

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Dr. Kazım Can

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Dr. Mustafa Can Güzelce

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Uzm. Dr. Mustafa Ulusoy

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Doç. Dr. Oğuz Eroğlu

*Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Dr. Özgün Baş

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Dr. Recep Murat Mert

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Dr. Servan Küçük

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Dr. Öğr. Üyesi Sevilay Vural

*Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Dr. Tamer Ceylan

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Dr. Yağız Kağan Ergün

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

Dr. Yekta Anıl Güllü

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp A.D.*

AFETLER

Doç. Dr. Ali Duman

*Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Acil Tıp Anabilim Dalı*

Prof. Dr. Ayhan Aköz

*Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Acil Tıp Anabilim Dalı*

Uzm. Dr. Çağaç Yetiş

Aydın Söke Devlet Hastanesi

Uzm. Dr. Duygu Ege

Mersin Silifke Devlet Hastanesi

Uzm. Dr. Evrim Sayın

SBÜ Van Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Uzm. Dr. Mehmet Kıy

Çanakkale Biga Devlet Hastanesi

Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Eren Çanakçı

*Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Acil Tıp Anabilim Dalı*

Dr. Öğr. Üyesi Yunus Emre Özlüer

*Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Acil Tıp Anabilim Dalı*

YANIKLAR

Uzm. Dr. Hasan Gümüşboğa

Şehitkamil Devlet Hastanesi Acil Servis

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Sabak

*Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı*

Uzm. Dr. Nihat Müjdat Hökenek

*Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi
Acil Tıp Kliniği*

Uzm. Dr. Süleyman Nogay

*Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Acil Servis*

Dr. Öğr. Üyesi Tufan Alatl

*Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp Anabilim Dalı*

Uzm. Dr. Ummahan Dalkılıç Hökenek

*Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği*

İÇİNDEKİLER

KARDİYOLOJİK ACİLLER

Bölüm Editörü: Prof. Dr. Mehmet OKUMUŞ

Akut Koroner Sendromlar	3
Dr. Mehmet OKUMUŞ	
Kardiyojenik Şok	9
Dr. Ayhan Sümer YAMAN	
Senkop	13
Dr. Halecan Zeynep Pekiürek	
Malign Aritmiler	20
Uzm. Dr. Alpay TUNCAR, Uzm. Dr. Çağdaş DİRDİYOK	
Akut Kalp Yetmezliği	24
Dr. Gülden KAZANCI	
Akut Akciğer Ödemi	29
Doç. Dr. Hakan HAKKOYMAZ, Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Semih GEDİK	
Miyokardit	32
Uzm. Dr. Ahmet Burak ERDEM, Uzm. Dr. Muhittin Serkan YILMAZ	
Perikardit	37
Uzm. Dr. Ahmet Burak ERDEM, Uzm. Dr. Safa DÖNMEZ	
Pulmoner Tromboemboli	41
Dr. İbrahim GÜVEN	
Aort Diseksiyonu	47
Uzm. Dr. Mustafa TOSUN	
Venöz Tromboemboliler	50
Uzm. Dr. Şükrü YORULMAZ	
Arteryel Oklüzyonlar	53
Dr. Hayri RAMADAN	
Pulmoner Hipertansiyon	57
Dr. Erdal YILMAZ	
Sistemik Hipertansiyon	60
Dr. Nurhayat BAŞKAYA	
Klinik Eşliğinde EKG Örnekleri	66
Dr. Mehmet OKUMUŞ	
Valvüler Kalp Hastalıkları	76
Dr. Rohat AK	

PULMONER ACİLLER

Bölüm Editörü: Doç. Dr. Ethem ACAR

Akut Astım-KOAH Atakları Yönetimi	83
Dr. Öğr. Üyesi İsmail KIRLI	
Acil Serviste Akut Dispneli Hastaya Yaklaşım	
Dr. Öğr. Üyesi Özge ORAL TAPAN	88
Hemoptizi	
Uzm. Dr. Kemal GÖKÇEK	92
Mediastinit	
Araş. Gör. Mehmet Gökhan KAYA, Doç. Dr. Ethem ACAR	96
Özofagus Perforasyonu	
Uzm. Dr. Ömer Faruk KARAKOYUN	100
Pnömoniler	
Uzm. Dr. Gülçim SARAÇOĞLU	103
Pnömotoraks	
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet DEMİR	107

GASTROİNTESTİNAL ACİLLER

Bölüm Editörü: Prof. Dr. Zeynep GÖKÇEN ÇAKIR

Batın Muayenesi	115
Doç. Dr. Abdullah Osman KOÇAK	
Akut Batın	119
Dr. Öğr. Üyesi Turgut DOLANBAY	
Bulantı Kusma	122
Uzm. Dr. Meryem BETOS KOÇAK	
Gastrointestinal Sistem Kanamaları	126
Dr. Öğr. Üyesi Miraç KOÇ	
Akut Kolesistit	130
Uzm. Dr. Özgür ÖNEN	
Akut Pankreatit	133
Uzm. Dr. Özgür ÖNEN	
İleus	138
Uzm. Dr. Hatice KARABULUT	

Divertikülit	141
Uzm. Dr. Tuğba SANALP MENEKŞE	
Akut Apendisit	145
Uzm. Dr. Muhammed Zubeyir KÖSE	
Akut Hepatitler	148
Uzm. Dr. Burak MENEKŞE	
Gastroözofageal Reflü Hastalığı (GÖRH)	154
Dr. Öğr. Üyesi Sultan Tuna AKGÖL GÜR	
Strangüle Herni	157
Dr. Öğr. Üyesi Turgut DOLANBAY	

RENAL ACİLLER

Bölüm Editörü: Doç. Dr. Mehtap GÜRGER

Acil Diyaliz Endikasyonları	165
Doç. Dr. Evrim GÜL, Arş. Gör. Dr. Mustafa UÇAREL	
Akut Böbrek Yetmezliği	169
Doç. Dr. Metin ATEŞÇELİK	
Hematüri	173
Uzm. Dr. Fethi Ahmet ATILGAN	
İdrar Retansiyonu-Obstruksiyonu	178
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Halil YASAK	
Kronik Böbrek Yetmezliği Acilleri	181
Doç. Dr. Mustafa YILMAZ	
Ürolojik Taş Hastalığı	185
Uzm. Dr. Ahmet KUTUR	
Akut Piyelonefrit	188
Doç. Dr. Mehmet Çağrı GÖKTEKİN, Arş. Gör. Dr. Nimet URAS	
Rabdomiyoliz	192
Doç. Dr. Mehtap GÜRGER	

JİNEKOLOJİK ACİLLER

Bölüm Editörü: Prof. Dr. Mehmet GÜL

Over Kist Ruptürü	199
Uzm. Dr. Ayşegül ÖZCAN, Prof. Dr. Mehmet GÜL	

Doğum	200
Uzm. Dr. Ayşegül ÖZCAN	
Ektopik Gebelik ve Ruptürü	201
Uzm. Dr. Ayşegül ÖZCAN, Prof. Dr. Mehmet GÜL	
Preeklampsi-Eklampsi	203
Uzm. Dr. Ayşegül ÖZCAN	
Pelvik İnflamatuvar Hastalık	205
Uzm. Dr. Ayşegül ÖZCAN, Uzm. Dr. Leyla ÖZTÜRK SÖZMEZ	
Vajinal Kanama	206
Uzm. Dr. Ayşegül ÖZCAN	
Over Apsesi	208
Uzm. Dr. Ayşegül ÖZCAN	
Over Torsiyonu	209
Uzm. Dr. Ayşegül ÖZCAN, Prof. Dr. Mehmet GÜL	

ENFEKSİYON ACİLLERİ

Bölüm Editörü: Doç. Dr. Abdullah ALGIN

SSS Enfeksiyonları (Meningit, Ensefalit)	213
Dr. Öğr. Üyesi Kamil KOKULU	
Gastroenterit	217
Dr. Öğr. Üyesi Ekrem Taha SERT	
Selülit	221
Uzm. Dr. Serdar ÖZDEMİR	
İnfektif Endokardit	224
Uzm. Dr. Abuzer ÖZKAN	
Kuduz	228
Uzm. Dr. İbrahim ALTUNOK	
Tetanoz	232
Uzm. Dr. İbrahim ALTUNOK	
Septik Artrit	236
Uzm. Dr. Hamide Alp TEMUR	
Sepsis	239
Uzm. Dr. Hatice Şeyma AKÇA	

Septik Şok	244
Doç. Dr. Abdullah ALGIN	
Vücut Boşluklarında Apse Formasyonu	247
Uzm. Dr. Mehmet Muzaffer İSLAM	

TOKSİKOLOJİK ACİLLER

Bölüm Editörü: Prof. Dr. Yunsur ÇEVİK

Zehirlenmelere Genel Yaklaşım	253
Prof. Dr. Yunsur ÇEVİK	
Alkol Zehirlenmeleri	258
Prof. Dr. Yunsur ÇEVİK, Asist. Dr. Ersin KIRIŞ	
Antidepresan İlaçlarla Zehirlenmeler	263
Prof. Dr. Yunsur ÇEVİK, Asist. Dr. Resul ÇİNPOLAT	
Beta Bloker Zehirlenmeleri	268
Prof. Dr. Yunsur ÇEVİK, Asist. Dr. Fatma Nur KARAARSLAN	
Karbon Monoksit (Co) Zehirlenmeleri	272
Prof. Dr. Cemil KAVALCI, Uzm. Dr. Gülsüm KAVALCI	
Kalsiyum Kanal Blokeri Zehirlenmeleri	275
Prof. Dr. Yunsur ÇEVİK, Asist. Dr. Fatma Nur KARAARSLAN	
Kostik Madde Alımları	279
Uzm. Dr. Nezh KAVAK, Prof. Dr. Cemil KAVALCI	
Mantar Zehirlenmeleri	282
Öğr. Üyesi Dr. Meral YLDIRIM	
Parasetamol İntoksikasyonu	288
Uzm. Dr. Handan ÖZEN OLCA	
Salisilat İntoksikasyonu	292
Uzm. Dr. Handan ÖZEN OLCA	
Sedatif-Hipnotik İlaç Alımına Bağlı Zehirlenmeler	295
Uzm. Dr. Sedat AKKAN	
Siyanür Zehirlenmesi	298
Uzm. Dr. Gülsüm KAVALCI	
Zehirli Hayvan İsrıkları: Yılanlar ve Akrepler	301
Uzm. Dr. Tuba ŞAFAK	

ÇEVRESEL ACİLLER

Bölüm Editörü: Prof. Dr. Ahmet SEBE

Hipotermi	309
Prof. Dr. Ahmet SEBE	
Hipertermi-Sıcak Çarpması	311
Prof. Dr. Ahmet SEBE	
Yılan ısırılmaları	313
Prof. Dr. Ahmet SEBE	
Akrep Sokmaları	316
Prof. Dr. Ahmet SEBE	
Boğulma	318
Uzm. Dr. Ömer TAŞKIN	
Elektrik ve Yıldırım Çarpması	320
Prof. Dr. Ahmet SEBE	
Mantar Zehirlenmeleri	322
Uzm. Dr. Ömer TAŞKIN	
Co Zehirlenmesi	325
Uzm. Dr. Ömer TAŞKIN	

ENDOKRİN ACİLLERİ

Bölüm Editörü: Prof. Dr. Halil KAYA

Adrenal Kriz	329
Uzm. Dr. Nazire AVCU	
Hipertiroidizm ve Tiroid Fırtınası	333
Uzm. Dr. Can Erkan ASLAN	
Diyabetik Ketoasidoz	337
Uzm. Dr. Oğuz ÖREN	
Feokromasitoma	341
Uzm. Dr. Mehmet DEMİR	
Hiperkalsemi	344
Doç. Dr. Melih YÜKSEL	
Hiperosmolar Non Ketotik Sendrom	348
Uzm. Dr. Aynur Ecevit KAYA	

Hipoglisemi	350
Uzm. Dr. Yeşim İŞLER	
Hipokalsemi	354
Doç. Dr. Melih YÜKSEL	
Miksödem Koması	358
Doç. Dr. Mehmet Oğuzhan AY	

HEMATOLOJİK - ONKOLOJİK ACİLLER

Bölüm Editörü: Prof. Dr. M. Gökhan TURTAY

Anemi	363
Doç. Dr. Şükrü GÜRBÜZ	
Trombositopeni	367
Doç. Dr. M. Ediz SARIHAN	
Kanama Bozuklukları	371
Dr. Öğr. Üyesi Bilgehan DEMİR	
Transfüzyon	374
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Safa PEPELE	
Hemostaz Testleri	379
Dr. Öğr. Üyesi Ali GÜR	
Antikoagülanlar	283
Prof. Dr. Muhammet Gökhan TURTAY	
Maligniteye Bağlı Komplikasyonlar	387
Dr. Öğr. Üyesi Esra KARAMAN	
Nötropenik Hasta	393
Doç. Dr. Feride Sinem AKGÜN	

NÖROLOJİK ACİLLER

Bölüm Editörü: Prof. Dr. Hızır Ufuk AKDEMİR

Beyin Damar Hastalığı	399
Prof. Dr. Latif DURAN	
Hipertermi	405
Uzm. Dr. Pınar Gözde KARAKAŞ	
Kafa İçi Kanamalar	411
Dr. Öğr. Üyesi Fatih ÇALIŞKAN	

Epileptik Nöbet - Status Epileptikus	418
Uzm. Dr. Neslihan ÜNAL AKDEMİR	
Ölümcül Nontravmatik Sekonder Baş Ağrılarına Yaklaşım	425
Prof. Dr. Celal KATI	
Vertigo – Baş Dönmeleri	431
Prof. Dr. Hızır Ufuk AKDEMİR	

ELEKTROLİTLER

Bölüm Editörü: Prof. Dr. Seçkin SOYUNCU

Asit Baz Dengesi	441
Uzm. Dr. Mustafa KORKUT	
Sodyum Metabolizması Bozuklukları	446
Uzm. Dr. Halil MUTLU	
Potasyum Metabolizması Bozuklukları	450
Uzm. Dr. Ramazan SİVİL	
Kalsiyum Metabolizması Bozuklukları	454
Uzm. Dr. Caner İŞKORUR	

DERMATOLOJİK ACİLLER

Bölüm Editörü: Doç. Dr. Ataman KÖSE

Akut Alerjik Reaksiyonlar	465
Uzm. Dr. Akif YARKAÇ	
Eritema Multiforme ve Steven Johnsen Sendromu	471
Doç. Dr. Ataman KÖSE, Doç. Dr. Seyran Bozkurt BABUŞ	
Kontakt Dermatit, Uyuz, Zona	477
Uzm. Dr. Giray ALTUNOK	
Pemfigus Vulgaris, Eksfoliyatif Dermatit, Toksik Epidermal Nekroliz	482
Uzm. Dr. Ersin ALTINSOY	
Anflaksi-Anjioödem-Uvula Ödemi	487
Doç. Dr. Seyran BOZKURT BABUŞ, Ataman KÖSE	

TRAVMA ACİLLERİ

Bölüm Editörü: Prof. Dr. Figen COŞKUN

Travma Hastasının İlk Değerlendirilmesi ve Yönetimi	499
Prof. Figen COŞKUN, Doç. Dr. Erdal DEMİRTAŞ	

Kafa Travmaları	502
Dr. Mustafa ULUSOY	
Servikal Yaralanmalar	510
Dr. Mustafa Can GÜZELCE	
Vertebra Yaralanmaları	513
Dr. Havva ŞEN	
Toraks Travmaları	518
Dr. Yekta Anıl GÜLLÜ	
Kardiyak ve Büyük Damar Yaralanmaları	523
Dr. Ayşen AYDIN KAÇAR	
Künt Batın Travmalarına Yaklaşım	527
Uzm. Dr. Ali ÜNAL	
Pelvik Travmalar	533
Dr. Servan KÜÇÜK	
Genitoüriner Yaralanmalar	539
Dr. Tamer CEYLAN	
Ekstremitte Yaralanmaları ve Uzun Kopmaları	542
Dr. Sevilay VURAL	
Periferik Vasküler Yaralanmalar	546
Dr. Güçlühan UÇAR	
Geriatrik Travmalar	549
Dr. Görkem ÇELİKER	
Göz Travmaları	552
Dr. Yağız Kaan ERGÜN	
Maksillofasyal Travma ve Yönetimi	556
Dr. Özgün BAŞ	
Yara Bakımı Ve Kapama Teknikleri	559
Dr. Kazım CAN	
Barotravmalar	564
Dr. Recep Murat MERT	
Pediyatrik Travma	569
Doç. Dr. Oğuz EROĞLU	

AFETLER

Bölüm Editörü: Prof. Dr. Ayhan AKÖZ

Afet Yönetimi	597
Prof. Dr. Ayhan AKÖZ, Uzm. Dr. Çağaç YETİŞ	
Doğal Afetler	602
Prof. Dr. Ayhan AKÖZ, Uzm. Dr. Çağaç YETİŞ	
Bombalama, Patlama Yaralanmaları	606
Uzm. Dr. Duygu EGE, Dr. Öğr. Üyesi Yunus Emre ÖZLÜER	
Crush Sendromu	610
Uzm. Dr. Duygu EGE, Dr. Öğr. Üyesi Yunus Emre ÖZLÜER	
Kimyasal Saldırı	612
Doç. Dr. Ali DUMAN, Uz. Dr. Mehmet KIY	
Biyoterörizm	616
Doç. Dr. Ali DUMAN, Uz. Dr. Mehmet KIY	
Radyasyon Yaralanmaları	619
Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Eren ÇANAKÇI, Uzm. Dr. Evrim SAYIN	

YANIKLAR

Bölüm Editörü: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa SABAK, Prof. Dr. Behçet AL

Termal Yanıklar	625
Uzm. Dr. Hasan GÜMÜŞBOĞA	
Soğuk Yaralanmaları	630
Dr. Öğr. Üyesi Tufan ALATLI	
Kimyasal Yanıklar	634
Uzm. Dr. Nihat Müjdat HÖKENEK	
Elektrik Yanıkları	637
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa SABAK	
Radyasyon Yanıkları	641
Uzm. Dr. Ummahan Dalkılıç HÖKENEK	
İnhalasyon Yanıkları	644
Uzm. Dr. Süleyman NOGAY	